

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Nc/1/2016
Identifikačné číslo spisu:	8110211214
Dátum vydania rozhodnutia:	08.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8110211214.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ BENC, s.r.o., so sídlom Jesenná č. 8, 080 05 Prešov, IČO: 36 506 451, 2/ PONECO, s.r.o., so sídlom Jesenná č. 12, 080 05 Prešov, IČO: 36 707 996, 3/ CORS, spol. s r.o., so sídlom Jesenná č. 8, 080 05 Prešov, IČO: 36 467 057 4/ S.CORYN, s miestom podnikania Jesenná č. 8, 080 01 Prešov, IČO: 32 925 042, všetci právne zastúpení JUDr. Michalom Fecíľakom, advokátom, so sídlom v Prešove, Jesenná č. 8, proti žalovanému: Prešovský samosprávny kraj, so sídlom Námestie mieru 2, 080 01 Prešov, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25 C 96/2010 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 9 Co 165/2015, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania veci, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. Mariana Muránska, JUDr. Daniela Babinová a JUDr. Miloš Kolek n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 9 Co 165/2015 (veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 25 C 96/2010).

Odôvodnenie

Predsedníčka senátu Krajského súdu v Prešove JUDr. Mariana Muránska v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 9 Co 165/2015 predložila vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu námietky zaujatosti uplatnenej žalobcom v 4/ rade v podaní z 29. septembra 2015.

V námietke zaujatosti (č. l. 561 - č. l. 563 spisu) žalobca uviedol, že sudcovia Krajského súdu v Prešove sú v danej veci „sudcami vo vlastnej veci“, pretože rozhodujú o majetku mesta, v ktorom žijú. Je podľa neho nesporné, že od ich rozhodnutia závisí majetkový prínos alebo strata pre mesto.

O totožnej námietke zaujatosti vo vzťahu k iným sudcom Krajského súdu v Prešove rozhodoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nc 10/2015, keď rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. Milan Šebeň, JUDr. Marek Kohút a JUDr. Milan Majerník, n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 9 Co 165/2015 (veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 25 C 96/2010).

Zároveň k veci uviedol, že vec podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2015 pripadla

senátu v zložení: JUDr. Milan Šebeň, JUDr. Marek Kohút a JUDr. Milan Majerník, čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

Ako je zrejmé z predloženia veci na rozhodnutie o námietke zaujatosti (v poradí druhého) z dôvodu prerušenia funkcie sudcu JUDr. Milana Šebeňa boli nevybavené občianskoprávne veci zo senátu 9 Co prerozdelené a konkrétne vec Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Co 165/2015 napadla do senátu 2 Co, ktorý pracuje v zložení: JUDr. Mariana Muránska - predsedníčka senátu, JUDr. Daniela Babinová - člen senátu a JUDr. Miloš Kolek - člen senátu.

Rovnako v tomto rozhodnutí najvyšší súd uvádza, že vec podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2016 pripadla senátu v zložení: JUDr. Mariana Muránska, JUDr. Daniela Babinová a JUDr. Miloš Kolek, čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti, ktorá sa týka sudcov senátu Krajského súdu v Prešove (2 Co), ktorí majú rozhodovať vo veci a námietku zaujatosti v časti, v ktorej sa dotýka ostatných sudcov tohto súdu, považoval za bezpredmetnú.

Sudcovia senátu 2 Co Krajského súdu v Prešove, ktorý má v tejto veci rozhodovať, teda sudcovia JUDr. Mariana Muránska, JUDr. Daniela Babinová a JUDr. Miloš Kolek vo svojich písomných vyjadreniach k námietke zaujatosti uviedli, že k účastníkom konania nemajú žiaden vzťah, nemajú vzťah ani k veci samej a necítia sa byť vo veci zaujatými.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (§ 16 ods. 1 tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti uvedených sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej nožnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodu (totožný zámer) na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno

vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania - pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod - meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a so zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmaření hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

Nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplňovania (poskytovania) spravodlivosti. Nezávislosť a nestrannosť úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje teda výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky). Vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno preto len celkom výnimočne a to zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. O taký prípad, kedy by bolo potrebné sudcu, resp. sudcov vylúčiť, však v tejto právnej veci nejde.

Pre vylúčenie sudcu, resp. sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí, ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil, napr. aj vo svojom uznesení z 9. marca 2009 sp. zn. 5 Nc 4/2009, nie je postačujúca samotná domnienka (názor) účastníka o možnej neobjektívnosti sudcov. Tvrdenie žalobcu, že namietaní sudcovia sú „sudcami vo vlastnej veci“, pretože rozhodujú o majetku mesta, v ktorom žijú a že je nesporné, že od ich rozhodnutia závisí majetkový prínos alebo strata pre mesto nepreukazujú žiadne zákonné dôvody pre vylúčenie týchto sudcov Krajského súdu v Prešove. Rovnako tieto nemožno vyvodíť ani z obsahu spisu, vrátane vyjadrení vo výroku uvedených sudcov Krajského súdu v Prešove.

Základom pre vylúčenie sudcu môže byť len objektívne existujúci zákonný dôvod (porovnaj § 14 ods. 1 O.s.p.), nie teda iba samotné uvedené tvrdenia žalobcu.

Takto nielen so zreteľom na subjektívne hľadisko prezentované vo vyjadrení namietaných sudcov senátu 2 Co Krajského súdu v Prešove, že sa necítia byť zaujatými, ale aj z objektívneho pohľadu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nejestvujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti žalobcom spochybňovaných sudcov tohto senátu.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. Mariana Muránska, JUDr. Daniela Babinová a JUDr. Miloš Kolek nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.